

Total No. of Printed Pages—24

**6 SEM FYUGP COM (FIN/MKT/
BNI/HRM) C6D**

2 0 2 6

(May/June)

COMMERCE

(Core)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Paper : COMFINC6D

[Income Tax Law and Practice (Finance)]

1. (a) খালী ঠাই পূৰণ কৰা : 1×3=3

Fill in the blanks :

(i) আয়কৰ আইনৰ অধীনত উপার্জন কৰা আয়ৰ
ওপৰত কৰ আদায় দিয়া ব্যক্তিজন হ'ল _____।

A person who pays tax on income
earned under the Income-tax Act is

_____.

(2)

(ii) ভাড়া দিয়া গৃহ সম্পত্তিৰ বাবে মানক কৰ্তন
u/s 24 হ'ল _____ NAV.

Standard deduction u/s 24 for let
out house property is _____ NAV.

(iii) যি কোনো _____ হস্তান্তৰ কৰাৰ লগে লগে
মূলধনী লাভৰ সৃষ্টি হয়।

Capital gain arises immediately on
the transfer of any _____.

(b) সঁচা নে মিছা লিখা : 1×3=3

Write True or False :

(i) সংসদৰ সদস্যই লাভ কৰা দৰমহা, দৰমহা আয়
হিচাপে কৰযোগ্য।

Salary received by a Member of
Parliament is taxable as salary
income.

(ii) অবৈধ ব্যৱসায়ৰ পৰা পোৱা লাভৰ ওপৰত কৰ
আৰোপ কৰা হয়।

Profits earned from an illegal
business are taxable.

(iii) স্বাস্থ্য আৰু শিক্ষা চেষ্টা @ 5% আৰোপযোগ্য।

Health and Education Cess is
leviable @ 5%.

2. তলত দিয়া যি কোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 3×2=6

Write short notes on any *two* of the
following :

(a) ব্যক্তি

Person

- (b) অনাদায়ী ভাড়া
Unrealised rent
- (c) মূলধনী সম্পত্তি
Capital asset
- (d) উৎসত কর্তন কৰা কৰ
Tax deducted at source

3. (a) আয়কৰ আইন, 1961ৰ 10 নং-ৰ অধীনত কৰ বেহাই
পোৰা আয়ৰ 12টা উদাহৰণ দিয়া। 12
- Give 12 examples of income which are
exempted from tax u/s 10 of the
Income-tax Act, 1961.

অথবা/Or

- (b) তলৰ বিৱৰণৰ পৰা গুৱাহাটীত কৰ্মৰত আকাশ ডাঙৰীয়াৰ
কৰযোগ্য দৰমহা (নতুন কৰ ব্যৱস্থাৰ অধীনত) গণনা
কৰা [(জনসংখ্যা 32 লাখ (2011))] :

From the following particulars, find out
the taxable salary (under new tax
regime) of Mr. Akash working at
Guwahati [population 32 lakhs (2011)] :

- (i) দৰমহা প্ৰতিমাহে 12,000 টকা
Salary— ₹ 12,000 p.m.

- (ii) ডি. এ. দৰমহাৰ 100%
DA @100% of salary

- (iii) কৰ্মচাৰীৰ স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত ভৱিষ্যনিধিত নিয়োগকৰ্তাৰ
অৱদান—মৌলিক দৰমহাৰ 14%

Employer's contribution to
employee's recognized provident
fund—14% of basic salary

- (iv) ভাড়াবিহীন বাসস্থান (অসজ্জিত)—উচিত ভাড়াৰ
মূল্য 80,000 টকা বছৰি নিয়োগকৰ্তাই পূৰণ কৰা
বাগিচাখনৰ ৰক্ষণাবেক্ষণৰ খৰচ 3,000 টকা

Rent-free accommodation (un-
furnished)—Fair rental value is
₹ 80,000 p.a. expenses on
maintenance of garden met by
employer—₹ 3,000

- (v) ভৱিষ্যনিধিৰ প্ৰতি বছৰত বেলেঞ্চৰ সূত @ 13%
—3,900 টকা

Interest on provident fund balance
@ 13% p.a.—₹ 3,900

- (vi) এখন গাড়ী (1.4 লিটাৰ ক্ষমতা) নিয়োগকৰ্তাই
প্ৰদান কৰে। সকলো খৰচ নিয়োগকৰ্তাই বহন
কৰে। ইয়াক কৰ্তব্য পালন আৰু ব্যক্তিগত কাম
দুয়োটাতে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। বছৰটোৰ ভিতৰত
মাত্ৰ 11 মাহে গাড়ী ব্যৱহাৰ কৰিছিল কৰ্মচাৰীয়ে

A car (1.4 litres capacity) is
provided by employer. All expenses
are borne by employer. It is used
both for performance of duties and
private purposes. Car was used by
employee for only 11 months
during the year

(vii) তেওঁ 1,200 টকা পেছাদাৰী কৰ দিছিল

He paid professional tax of ₹ 1,200

(viii) তেওঁ প্রতিমাহে 500 টকা নিৰ্দিষ্ট চিকিৎসা ভাট্টা হিচাপে লাভ কৰিছিল

He received ₹ 500 p.m. as fixed medical allowance

4. (a) মিষ্টাৰ Xৰ পুনেত এটা ঘৰৰ সম্পত্তি আছে। ইয়াত 3টা স্বতন্ত্ৰ ইউনিট আছে আৰু সম্পত্তিৰ বিষয়ে তথ্য তলত দিয়া হৈছে :

12

Mr. X owns a house property in Pune. It consists of 3 independent units and information about the property is given below :

ইউনিট 1 : নিজৰ বাসস্থান

Unit 1 : Own residence

ইউনিট 2 : ভাড়া দিয়া ঘৰ

Unit 2 : Let-out house

ইউনিট 3 : নিজৰ ব্যৱসায়

Unit 3 : Own business

এম. আৰ. ভি.

MRV

টকা (₹)
1,20,000 p.a.

এফ. আৰ. ভি.

FRV

1,32,000 p.a.

মানক ভাড়া

Standard rent

1,08,000 p.a.

	টকা (₹)
ভাড়া (প্রকৃত) Rent (actual)	3,500 p.m.
তিনি মাহৰ বাবে অনাদায়ী ভাড়া Unrealised rent for three months	
মেৰামতি Repairs	10,000
বীমা Insurance	2,000
সম্পত্তি নিৰ্মাণৰ বাবে ঋণ লোৱা ধনৰ সুত Interest on money borrowed for the construction of property	96,000
পৌৰসভাৰ কৰ Municipal taxes	14,400
সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ তাৰিখ—1-11-2021 Date of completion	
নতুন কৰ ব্যৱস্থাৰ অধীনত ঘৰৰ সম্পত্তিৰ পৰা আয় গণনা কৰা।	12
Compute Income from House Property under new tax regime.	

অথবা / Or

- (b) 'ব্যৱসায় বা পেছাৰ লাভ আৰু উপাৰ্জন' শিৰোনামৰ
অধীনত 28 নং ধাৰাত বহাল থকা বিধানসমূহ কি কি ?

What are the charging provisions
u/s 28 under the head 'profits and
gains of business or profession'?

5. (a) ৰাজ সিংহ ডাঙৰীয়াই 1.6.2024 তাৰিখে জয়পুৰত 14,90,000 টকাত মাটি বিক্ৰী কৰিছিল (CII = 363). বিক্ৰীৰ খৰচ হিচাপে তেওঁ 40,000 টকা দিছিল। 15.3.2005 তাৰিখে পিতৃৰ মৃত্যুৰ পিছত তেওঁ এই মাটিৰ ভাগ লাভ কৰিছিল (CII = 113). তেওঁৰ পিতৃয়ে 1.4.1990 তাৰিখে 1,00,000 টকা লাভ কৰিছিল আৰু 1.4.2001 তাৰিখে ইয়াৰ এফ. এম. ভি. আছিল 3,10,000 টকা।

1.10.2024 তাৰিখে তেওঁ 54ECৰ অধীনত অধিসূচিত গ্ৰাম্য বিদ্যুৎ নিগম লিমিটেডে জাৰি কৰা বণ্ডত 3,00,000 টকা আৰু ভাৰতীয় ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ কৰ্তৃপক্ষৰ বণ্ডত 1.3.2025 তাৰিখে 2,00,000 টকা বিনিয়োগ কৰে।

তেওঁৰ কৰযোগ্য মূলধনী লাভ গণনা কৰা যদি—

(i) 1.6.2024 তাৰিখে প্লট হস্তান্তৰ হয়;

(ii) 15.9.2024 তাৰিখে প্লট হস্তান্তৰ হয়। $6+6=12$

Mr. Raj Singh sold a plot of land at Jaipur on 1.6.2024 (CII = 363) for ₹ 14,90,000. He paid ₹ 40,000 as selling expenses. The plot was received by him on the death of his father on 15.3.2005 (CII = 113). His father had acquired it on 1.4.1990 for ₹ 1,00,000 and its FMV on 1.4.2001 was ₹ 3,10,000.

On 1.10.2024, he invested ₹ 3,00,000 in bonds issued by Rural Electrification Corporation Limited notified u/s 54EC and ₹ 2,00,000 on 1.3.2025 in bonds of National Highways Authority of India.

Compute his taxable capital gain if the—

(i) plot is transferred on 1.6.2024;

(ii) plot is transferred on 15.9.2024.

অথবা / Or

(b) অন্যান্য উৎসৰ পৰা উপাৰ্জন কি? 56(1) নং ধাৰাৰ অধীনত অন্তৰ্ভুক্ত উপাৰ্জনসমূহ উল্লেখ কৰা। $2+10=12$

What is income from other sources?
Mention the incomes included
u/s 56(1).

6. (a) Y ডাঙৰীয়াই XYZ লিমিটেডৰ সৈতে কাম কৰে। বিগত 2024–25 চনৰ ভিতৰত তেওঁৰ আয় আৰু বিনিয়োগৰ সবিশেষ তলত দিয়া ধৰণৰ :

Mr. Y works with XYZ Ltd. During the Previous Year 2024–25, the details of his income and investments are as follows :

	টকা (₹)
মৌলিক দৰমহা (প্রতি মাহে)	50,000
Basic salary (p.m.)	
ঘৰ ভাড়া ভাট্টা	40,000
House rent allowance	
বেহাই দিয়া ঘৰ ভাড়া ভাট্টা	10,000
Exempted house rent allowance	
ইউনিফৰ্ম ভাট্টা	36,000
Uniform allowance	
ইউনিফৰ্মৰ খৰচ	36,000
Expenses on uniform	
ছুটি ভ্ৰমণ বেহাই	90,000
Leave travel concession	
বেহাই দিয়া ছুটিভ্ৰমণ বেহাই	75,000
Exempted leave travel concession	

টকা (₹)

ভাড়া দিয়া গৃহ সম্পত্তিৰ আয় :

Income from Let-out house property :

ঘৰ I	80,000
House I	
ঘৰ II	(1,20,000)
House II	

অন্যান্য উৎসৰ পৰা আয় :

Income from other sources :

চেভিংছ একাউন্টৰ ওপৰত সুত	40,000
Interest on Savings Account	
নাবালক কন্যাৰ চেভিংছ একাউন্টৰ সুত	8,500
Interest on Savings Account of his minor daughter	
PPFৰ ওপৰত সুত	2,00,000
Interest on PPF	
ধাৰা 80Cৰ অধীনত কৰ্তন	1,50,000
Deduction under Section 80C	
ধাৰা 80Dৰ অধীনত কৰ্তন	20,000
Deduction under Section 80D	

পুৰণি কৰ ব্যৱস্থাৰ অধীনত 2025-26 চনৰ মূল্যায়ন
বৰ্ষৰ বাবে তেওঁৰ কৰযোগ্য আয় আৰু কৰ দায়বদ্ধতা
গণনা কৰা।

12

Calculate his taxable income and tax
liability for the Assessment Year
2025-26 under old tax regime.

(10)

অথবা / Or

- (b) লোকচানৰ ছেট অফ আৰু কেৰি ফৰৱাৰ্ডৰ সম্পৰ্কে
আয়কৰ আইন 1961ৰ বিধানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the provisions of the Income-
tax Act, 1961 regarding set off and carry
forward of losses.

Paper : COMMKTC6D

(Agricultural and Rural Marketing)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

- (a) ইনপুট কৃষি বিপণনৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া।

Give two examples of input agricultural
marketing.

- (b) NABARDৰ সম্পূৰ্ণ নাম হৈছে _____।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

NABARD stands for _____.

(Fill in the blank)

- (c) গ্রাম্য বিপণন আৰু কৃষি বিপণন একে।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

Rural marketing and agricultural .
marketing are the same.

(Write True or False)

- (d) মজুতে _____ আৰু চাহিদাৰ মাজত সমতা ৰক্ষা কৰাত
সহায় কৰে।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Inventory helps in maintaining balance
between _____ and demand.

(Fill in the blank)

- (e) তলৰ কোনটো কৃষি বিপণনৰ এটা বৈশিষ্ট্য ?

Which of the following is a feature of
agricultural marketing?

- (i) ঋতুভিত্তিক উৎপাদন

Seasonal production

- (ii) চহৰ কেন্দ্ৰীক

Urban concentration

- (iii) ঔদ্যোগিক প্ৰাধান্য

Industrial dominance

- (iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (f) গ্ৰাম্য বিপণন মূলতঃ ক'ত কেন্দ্ৰীভূত ?

Rural marketing mainly focuses on

- (i) মহানগৰসমূহ

metro cities

(ii) গাঁওসমূহ
villages

(iii) বিদেশী বজাৰসমূহ
foreign markets

(iv) বন্দৰসমূহ
ports

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(g) গ্ৰাম্য উন্নয়নৰ সৈতে কোনটো প্ৰতিষ্ঠান জড়িত ?

Which institution is related to rural development?

(i) RBI

(ii) SEBI

(iii) নেচনেল বেংক ফৰ এগ্ৰিকালচাৰ এণ্ড কৰেল
ডেভেলপমেণ্ট

National Bank for Agriculture and
Rural Development

(iv) IRDA

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(h) মজুত (inventory)-এ সহায় কৰে

Inventory helps in

(i) উৎপাদনত বিলম্ব

production delay

(ii) মূল্য বৃদ্ধি

price rise

(iii) চাহিদা পূৰণ

meeting demand

(iv) কৰ বৃদ্ধি

tax increase

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

2. তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

3×4=12

Answer any four of the following questions in short :

(a) কৃষি বিপণনৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

Define agricultural marketing and mention two features.

(b) গ্ৰাম্য বিপণনৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু ইয়াৰ পৰিসৰ লিখা।

Define rural marketing and state its scope.

(c) গুদামঘৰ আৰু মজুতৰ কাৰ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the functions of warehousing and inventory.

(d) ক্ষুদ্ৰ বিত্ত কি? ভাৰতৰ দুটা মাইক্ৰ'ফাইনেঞ্চ মডেলৰ উল্লেখ কৰা।

What is microfinance? Mention two microfinance models in India.

(e) গ্ৰাম্য বিপণনত চৰকাৰৰ ভূমিকা লিখা।

State the role of government in rural marketing.

(f) ভাৰতত সমবায় কৃষি ব্যৱসায়ৰ ওপৰত লিখা।

Write on agribusiness cooperative in India.

3. ভিন্ন প্ৰকাৰৰ কৃষি ব্যৱসায়ৰ উল্লেখ কৰা। ভাৰতত কৃষি বিপণনক প্ৰভাৱিত কৰা কাৰকসমূহও উল্লেখ কৰা। 3+7=10

Mention different forms of agribusiness. Also highlight the factors influencing agricultural marketing in India.

অথবা / Or

কৃষি বিপণনৰ বিতৰণ ব্যৱস্থাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 10

Explain about the channels of distribution of agricultural marketing.

4. ভাৰতৰ কৃষি আৰু গ্ৰাম্য বিপণনৰ বাবে ক্ষুদ্ৰঋণ আৰু ক্ষুদ্ৰ-বিত্তীয় আঁৰিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 10

Discuss microcredit and microfinance models for agricultural and rural marketing in India.

অথবা / Or

গ্ৰাম্য উন্নয়নত চৰকাৰ আৰু NGOৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the role of Government and NGOs in rural development.

(15)

5. NABARDৰ ভূমিকা, নীতি আৰু আঁচনিসমূহ আলোচনা কৰা। 10
Discuss the role, policies and schemes of NABARD.

অথবা / Or

গ্ৰাম্য বিপণনৰ বজাৰ খণ্ডিতকৰণ বুলিলে তুমি কি বুজা?
Rural marketing mixৰ বিষয়ে বহলাই আলোচনা
কৰা।

What do you mean by rural marketing
segmentation? Discuss in detail about the
rural marketing mix.

6. গ্ৰাম্য বিপণনৰ ক্ষেত্ৰত inventory, warehousing আৰু
distribution centreৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা। 10

Discuss the importance of inventory,
warehousing and distribution centre in case
of rural marketing.

অথবা / Or

ভাৰতৰ কৃষি বিপণনৰ উত্তৰণৰ বাবে লব লগা নতুন
পদক্ষেপসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss about the innovative steps to be
taken for development of agricultural
marketing in India.

Paper : COMBNIC6D

(Insurance Regulatory Framework)

1. শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা :

1×4=4

Write True or False :

(a) বীমা চুক্তিসমূহ বৈধ বাজিৰ চুক্তি।

Insurance contracts are valid wagering agreements.

(b) মাইক্র'ফাইনেঞ্চ উচ্চ-আয়ৰ লোকৰ বাবেহে বনোৱা হৈছে।

Microfinance is designed for high-income people.

(c) 'অৱদানৰ নীতি' তেতিয়াহে প্ৰযোজ্য যেতিয়া একাধিক বীমা পলিচিয়ে একেটা বিপদ সামৰি লয়।

The 'principle of contribution' applies only when multiple insurance policies cover the same risk.

(d) বীমা কোম্পানীয়ে কৰা বিনিয়োগ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ কৰ্তৃত্ব আছে IRDAৰ।

IRDA has the authority to regulate investment made by insurance companies.

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

4×4=16

Write short notes on any four of the following :

(a) বিন্ধ মেনেজমেন্টৰ আহিলা হিচাপে বীমা

Insurance as a risk management tool

(b) বীমা সমীক্ষক

Insurance surveyor

(c) তৃতীয় পক্ষৰ প্ৰশাসক

Third-party administrator

(d) পুনৰ বীমা

Reinsurance

(e) মাইক্ৰ' বীমা

Microinsurance

(f) বীমা ন্যায়াধীশৰ নিযুক্তি প্ৰক্ৰিয়া

Appointment procedure of insurance ombudsman

3. (a) বীমাৰ সংজ্ঞা লিখা। উদাহৰণসহ বীমাৰ যি কোনো দুটা নীতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

2+(4+4)=10

Define insurance. Explain any two principles of insurance with examples.

অথবা / Or

(b) বীমা আৰু প্ৰত্যাহুতিৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ লিখা। 10

Distinguish between insurance and guarantee.

4. (a) বীমা চুক্তিৰ সংজ্ঞা লিখা আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয় বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 10

Define insurance contract and explain its essential characteristics.

অথবা / Or

- (b) এজন বীমা এজেন্টৰ কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা। বীমা খণ্ডত সিহঁতৰ ভূমিকা কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ? 7+3=10

Discuss the functions of an insurance agent. How their role is important in insurance sector?

5. (a) IRDAIৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা। 10

Discuss the power and functions of IRDAI.

অথবা / Or

- (b) বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিক প্ৰসাৰিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত IRDAIৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Discuss the role of IRDAI in promoting financial inclusion.

6. (a) বীমা ন্যায়াধীশ মানে কি? বীমা ন্যায়াধীশৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা। 3+7=10

What is insurance ombudsman?
Discuss the power and functions of insurance ombudsman.

(19)

অথবা / Or

- (b) বীমা ন্যায়াধীশৰ সৈতে অভিযোগ দাখিল কৰাৰ পদ্ধতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

10

Discuss the procedure for filing complaints with insurance ombudsman.

Paper : COMHRMC6D

(Labour Law)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : $1 \times 8 = 8$

Answer the following as directed :

- (a) নিম্নলিখিত কোনটোৱে যথোপযুক্ত মজুৰিৰ মান্যতা প্রদান কৰে ?

Which of the following ensures fair wages?

- (i) Labour Law
- (ii) Income tax Law
- (iii) Company Law
- (iv) Banking Law

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (b) নাগৰিক সেৱা প্ৰদানকাৰী প্ৰতিষ্ঠানত কৰ্মচাৰীসকলে
আগতীয়া জাননী অবিহনে কৰা ধৰ্মঘট

Workers go on strike without prior
notice in public utility service is

- (i) সদায় আইনসম্মত
always legal
- (ii) কিছুমান ধাৰাৰ অধীনত বেআইনী
illegal under certain conditions
- (iii) আইনৰ দ্বাৰা উৎসাহিত
encouraged by law
- (iv) শ্ৰমিক আইনৰ লগত জড়িত নহয়
not related to labour law

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (c) এটা trade union গঠন কৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা
নূনতম সদস্যৰ সংখ্যা কিমান ?

What is the minimum number of
members required to form a trade
union?

- (d) _____ বছৰৰ তলৰ বয়সৰ শিশুক কাৰখানাত কাম
কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া নহয়, কাৰখানা আইনৰ 67 ধাৰা
অনুসৰি।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Children below _____ years are not
allowed to work in factory under
Section 67 of the Factories Act.

(Fill in the blank)

- (e) বাগিচা শ্রমিক আইন, 1951 চনৰ ধাৰা 2(e) মতে
বাগিচাৰ গৰাকীজনক _____ বোলা হয়।

According to Section 2(e) of the
Plantations Labour Act, 1951, the
owner of the plantation is defined as the

(i) পৰিচালক

manager

(ii) নিৰ্দেশক

director

(iii) ছুপাৰভাইজাৰ

supervisor

(iv) নিয়োগকৰ্তা

employer

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (f) জীৱন নিৰ্বাহৰ মজুৰি হ'ল, “গড় শ্রমিকৰ সাধাৰণ আৰু
যুক্তিসংগত প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ পৰিপূৰ্ণ কৰিব পৰা এটা
অৰ্থ য'ত তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ কৰ্ম সম্পাদন
কৰে”।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

Living wage means, “A sum sufficient
for the normal and reasonable needs of
the average employee living in a locality
where work under consideration is
done”.

(Write True or False)

- (g) The Payment of Bonus Act, 1965ৰ মতে
ন্যূনতম বোনাচ পৰিশোধ কৰিবলগীয়া হয়

According to the Payment of Bonus Act,
1965, the minimum bonus payable is

- (i) 5%
- (ii) 10%
- (iii) 8.33%
- (iv) 20%

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (h) অৱসৰকালীন ভাট্টা এজন কৰ্মচাৰীক ধাৰাবাহিকভাৱে
কমপক্ষেও পাঁচ বছৰ কৰ্মত নিয়োজিত হোৱাৰ পাছত
অৱসৰৰ সময়ত দিয়া ভাট্টা।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

Gratuity shall be payable to an
employee on the termination of his
employment after he has rendered
continuous service for not less than five
years.

(Write True or False)

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on any four of the
following :

- (a) কাৰখানা আইনত পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতাৰ ব্যৱহাসমূহ

Provisions for cleanliness in the
Factories Act

(b) ভাৰতত শ্ৰম আইনৰ গুৰুত্ব

Importance of labour legislation in India

(c) মজুৰিৰ ধাৰণা

Concept of wages

(d) ফেক্টৰী আইন, 1948 মতে শ্ৰমিক কল্যাণৰ
পদক্ষেপসমূহ

The welfare measures under the
Factories Act, 1948

(e) Trade unionৰ ভূমিকা

Role of trade union

3. (a) ভাৰতৰ শ্ৰম আইনৰ মূল আধাৰ নীতিসমূহ আলোচনা
কৰা আৰু ভাৰতত শ্ৰম আইনৰ উপযোগিতাসমূহ উল্লেখ
কৰা।

12

Discuss the foundational principles of
labour legislation in India and also
mention the usefulness of labour
legislation in India.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতত শ্ৰম আইনৰ মূল উদ্দেশ্যবোৰ কি কি? ভাৰতত
প্ৰচলিত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ শ্ৰম আইনৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

What are the main objectives of labour
legislation in India? Describe the
various categories of labour legislation
in India.

4. (a) ফেক্টৰী আইন, 1948 চনৰ মতে ফেক্টৰীৰ সংজ্ঞা দিয়া।
সৰু লৰা-ছোৱালীক কাৰখানাত নিয়োগ কৰাৰ ব্যৱস্থাৰ
বিষয়ে আলোচনা কৰা। 4+8=12

Define factory according to the Factories Act, 1948. Discuss the provisions for employment of young children in factories.

অথবা / Or

- (b) কাৰখানা আইন, 1948 অনুসৰি স্বাস্থ্য-সহকীয় মুখ্য
বিধানসমূহ আলোচনা কৰা। 12

Discuss the major provisions regarding health under the Factories Act, 1948.

5. (a) ট্ৰেড ইউনিয়নৰ পঞ্জীয়ন ব্যৱস্থাবোৰ আলোচনা কৰা। 12

Discuss the provisions for registration of trade unions.

অথবা / Or

- (b) ন্যূনতম মজুৰিৰ সংজ্ঞা দিয়া। ন্যূনতম মজুৰি পৰিশোধ
নকৰিলে দিবলগীয়া জৰিমনাসমূহ আলোচনা কৰা। 4+8=12

Define minimum wages. What are the penalties for non-payment of minimum wages?
